

Muhu Vallavalitsus
vald@muhu.ee

Teie 03.03.2025 nr 7-3/178

Meie 21.03.2025 nr 5-2/5916-5

Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu kooskõlastamata jätmine

Esitasite Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*) kooskõlastamiseks (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 03.03.2025 nr 5-2/5916-4) Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu (edaspidi *teemaplaneering*). Varasemalt on vallavalitsus avaldanud teemaplaneeringu kohta arvamust 30.12.2024 kirjaga nr 5-2/5916-2. Oma arvamuses tegime ettepaneku, et teemaplaneeringus reserveeritakse vähemalt ühe trassikoridori ala ja selleks trassikoridori alaks peaks olema Kuivastu sadamast põhjapoole jääv trassikoridor, mis on uuringute kohaselt potentsiaalselt kõige realiseeritavam. Muhu Vallavalitsus on vastanud 07.01.2025 kirjaga nr 7-1/1059-7, et ei arvesta vallavalitsuse arvamusega.

Planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) 85 lg 3 kohaselt kui kooskõlastamisel ei viidata vastuolule õigusaktiga või maakonnaplaneeringuga, loetakse üldplaneering kooskõlastatuks.

Teemaplaneeringu seletuskirja 1.1 kohaselt on teemaplaneeringu eesmärgiks eemaldada Muhu valla kehtivas üldplaneeringus Suure väina püsiühenduse trasside reserveering Muhumaa ja mandri vahel ning muuta üldplaneeringu seletuskirjas ptk 6.7.6 toodud püsiühenduse trassi koridorides paikneva ala tingimusi. Samuti on eesmärgiks teha ettepanek Saare maakonnaplaneeringu (edaspidi *maakonnaplaneering*) muutmiseks selles küsimuses.

Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt on maakonnaplaneeringu koostamisel aluseks üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ sätestatud visioon ning arengusuunad asustuse arengu suunamisel, energeetika ja transpordi kavandamisel, ning roheline võrgustiku ja maastikuväärtuste hoidmisel, samuti on arvestatud Saare maakonna arengustrateegiaga 2020 ja ka teiste strateegiliste arengudokumentidega. Samuti on toodud, et maakonnaplaneeringus kajastatakse tasakaalustatult nii riiklikud, ametkondlikud kui ka kohalikud huvid.

Maakonnaplaneeringu seletuskirja p 1.3 kohasel on maakonnaplaneering eelkõige vahend majandusarengut toetava ettevõtlus- ja elukeskkonna kujundamiseks ja seletuskirja punkti 4.1 kohaselt on saarte elu- ja majanduskeskkonna säilitamiseks vajalik kiire ja usaldusväärse ühenduse olemasolu saarte ja mandri vahel.

Vallavalitsus mõistab, et trassikoridoride reserveering mõjutab ennekõike Muhu (ja Lääneranna) valla maakasutust, kuid leiame, et püsiühenduse osas seisukoha võtmine ei saa olla ainult trassikoridoride asukoha osas asjassepuutuvate kohalike omavalitsuste ja riigi otsustada, vaid maakonnaplaneering väljendab kogu maakonna huvisid, sh Saaremaa valla, kui Saare maakonna

suurima omavalitsuse huviseid. Seetõttu oleme seisukohal, et püsiühenduse trassikoridoride osas peaks arvestama ka vallavalitsuse seisukohti.

Lisaks toome välja, et seletuskirja punkti 4.1.1 kohaselt analüüsitakse püsiühenduse rajamise otstarbekust järgmises transpordi arengukavas või hiljemalt järgmise üleriigilise planeeringu koostamise raames. Vabariigi Valitsus on 5. jaanuaril 2023. a algatanud uue üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise. Kuna uus üleriigiline planeering on hetkel koostamisel, siis leiame, et enne üleriigilise planeeringu lahenduse koostamist ja seal püsiühenduse osas seisukoha võtmist ei peaks maakonnaplaneeringut trassikoridoride reserveeringute osas muutma.

Vallavalitsus leiab, et maakonnaplaneeringu eesmärkide täitmiseks – majandusarengut toetava ettevõtlus- ja elukeskkonna kujundamiseks ja saarte elu- ja majanduskeskkonna säilitamiseks – on vajalik kiire ja usaldusväärse ühenduse olemasolu saarte ja mandri vahel, mida võimaldab püsiühenduse loomine. Seega on vallavalitsuse hinnangul püsiühenduse trassikoridoride reserveeringu osa planeeringu terviklahendusest.

Vallavalitsus on teadlik, et maakonnaplaneeringu kehtestamise ajal oli Suure väina püsiühenduse eriplaneeringu algatamine päevakorral ning 2020. aastal seda Vabariigi Valitsuse poolt ka tehti. Küll aga on fakt, et 2023. aastal otsustas Vabariigi Valitsus eriplaneeringu koostamise lõpetada, tuginedes asjaolule, et riigi rahandusliku seisu tõttu ei ole ette näha riigieelarve lisavahendite eraldamist Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku tegemiseks alates 2024. aastast. Vallavalitsus on seisukohal, et sellest olenemata ei peaks püsiühenduse teemat Saare maakonnaplaneeringus täiesti kajastamata jätma trassikoridoride ala reserveeringu kaotamise näol, kuna ei ole välistatud, et tulevikus tekivad riigil rahalised võimalused nii eriplaneeringu lõpuni viimiseks kui ka püsiühenduse rajamiseks. Tänapäevaste teemaplaneeringuga tekitatakse olukord, kus tulevikus on püsiühenduse planeerimine ja rajamine märkimisväärselt keerulisem kui seni.

Eeltoodust tulenevalt jätab vallavalitsus teemaplaneeringu PlanS § 85 lg 1 ja § 73 lg 4 alusel kooskõlastamata, kuna vallavalitsuse hinnangul ei ole maakonnaplaneeringu muutmisel teemaplaneeringuga tagatud maakonnaplaneeringu terviklahenduse elluviidavus pärast maakonnaplaneeringu muutmist.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Kaarel Tang
abivallavanem

Kätlin Kallas, 452 5044
katlin.kallas@saaremaavald.ee